10 fen.

10 fen.

DZIENNIK PORANNY

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 szpalcie (szer. szp. 22 mm) 12 Rpf. W tekście 1 mm w [illegible] (szer. szp. 69 mm) RM. 1.— Drobne ogłoszenia za słowo (tylko dla osób prywatnych) Rpf. 08, pierwsze słowo tłustym drukiem Rpf. 12 (najwyżej do trzech słów). Drobne ogłoszenia handlowe za słowo [illegible], pierwsze słowo tłustym drukiem Rpf. 15 (dopuszczalne także tylko najwyżej trzy słowa).

Rok II. Nr. 86.

Kraków, środa 16 kwietnia 1941 r.

Nadesłane, a nie zamówione przez Redakcję rękopisy, będą zwracane autorom jedynie wówczas, gdy dołączone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie przesyłki zwrotnej. — Prenumerata mies.: 2.25 RM., z odnoszeniem do domu 2.50 RM.

Opór Jugosławji złamany.

Belgrad, Lublana, Bardia i Sollum w rękach niemieckich.

Berlin, 14 kwietnia. **Naczelna komenda armji niemieckiej komunikuje:**

Jak już doniesiono w komunikacie specjalnym, wojska niemieckie pod dowództwem generała-pułkownika von Kleista obsadziły we wczesnych godzinach porannych dnia 13 kwietnia, stolicę serbską i twierdzę Belgrad od południa, podczas gdy w dniu 12 kwietnia popołudniu mały oddział dywizji S. S. „Reich", pod dowództwem kapitana von Klinberga wdarł się do miasta poprzez Drawę od północy i zaciągnął flagę niemiecką na budynku poselstwa niemieckiego.

W ramach oczyszczania niecki Lublańskiej,

wojska włoskie obsadziły Lublanę.

W rejonie Zagrzebia oddziały niemieckie wojska lądowego kontynuowały planowo swoje ruchy. Łączność z siłami włoskiemi nawiązały one pod Karlstadtem. Liczba jeńców wziętych do niewoli pod Zagrzebiem wynosi według dotychczasowych doniesień: 22 generałów, w tem dwóch dowódców armji, 300 dalszych oficerów i 12.000 żołnierzy. Pozatem zdobyto około sto dział, dziesięć samolotów, liczne składy amunicji, materjałów pędnych, jak również nieprzejrzaną dotychczas ilość broni piechoty i innego sprzętu wojennego.

Wojska węgierskie przerwały na północ od Osijek, jak również między Dunajem a Cisą nieprzyjacielskie fortyfikacje graniczne i znajdują się w dalszej ofensywie.

W Serbji południowej, po dokonaniu lokalnego oporu rozbitych serbskich oddziałów wojskowych, dokonuje się posuwanie się wojsk planowo. W rejonie południowo-wschodnim lotnictwo zwalczało także i wczoraj ważne ze względów wojennych objekty z najlepszym rezultatem. Zniszczyło ono na lotniskach Bośni i w Hercegowinie łącznie 39 nieprzyjacielskich samolotów. — W rejonie Belgradu udało się zniszczyć przez zrzucenie bomb, pociągi transportowe i z materjałem oraz rozbić kolumny marszowe.

W nocy na 12 kwietnia samoloty bojowe, podczas ataku na redę w Salamis, zatopiły nieprzyjacielski okręt handlowy, pojemności 4.000 ton i uzyskały trafienia bombami w cztery dalsze wielkie okręty. — W porcie Pire skutecznie zbombardowano dwa składy z benzyną, jedną siłownię i młyn, jeden nieprzyjacielski samolot myśliwski typu „Hurricane" został zestrzelony.

Inne niemieckie samoloty bojowe podpaliły tej samej nocy składy materjałów pędnych i koszary na lotnisku Venezia na wyspie Malta.

W Afryce północnej wojska niemiecko-włoskie dokończyły otoczenia Tobruku i śmiałem uderzeniem

zdobyły położoną na wschodniej granicy Cyrenajki bazę i port Bardia.

Niemieckie samoloty nurkowe zatopiły brytyjski krążownik pomocniczy w porcie Tobruk.

Szczególne sukcesy uzyskała marynarka wojenna i lotnictwo w walkach przeciwko żegludze zaopatrzenia brytyjskiego kraju macierzystego.

Łodzie podwodne zatopiły na północnym i środkowym Atlantyku i na zachód od Afryki 15 uzbrojonych nieprzyjacielskich okrętów handlowych, łącznej pojemności 75.922 ton i uszkodziły ciężko dalszy wielki okręt handlowy.

Samoloty dalekodystansowe zatopiły w odległości 400 km. na zachód od wysp Orkney okręt handlowy, pojemności 3.800 ton. Na południowy wschód od Harwich większy okręt handlowy przechylił się na bok po zrzuceniu bomb.

Ostatniej nocy zatopiło lotnictwo u wyjścia kanału Bristolskiego okręt handlowy, pojemności 5.000 ton i uszkodziło ciężko po jednym wielkim okręcie handlowym na zachód od Bidkord i na południowy zachód od Cardiff przez trafienia bombami. Na zachód od Milford-Haven zaatakowany został z dobrym skutkiem konwój.

Dalsze ataki samolotów bojowych kierowane były na urządzenia portowe na południowem wybrzeżu angielskiem. Podczas ataku na lotniska zniszczono wiele samolotów na ziemi i zaobserwowano nieustanne pożary.

Podczas próby nieprzyjaciela nalecenia za dnia na wybrzeże obsadzonych obszarów, myśliwcy zestrzelili jeden brytyjski samolot myśliwski typu „Hurricane" a artylerja przeciwlotnicza jeden samolot bojowy typu Bristol-Blenheim. Ostatniej nocy artylerja przeciwlotnicza zestrzeliła trzy dalsze nieprzyjacielskie samoloty.

Nieprzyjaciel nie dokonywał nalotów na teren Rzeszy.

Łączne straty nieprzyjaciela w dniu wczorajszym i ostatniej nocy wynoszą 46 samolotów. Dwa własne samoloty zaginęły.

Wojska niemiecko-włoskie walczą na terytorjum Egiptu.

Berlin, 15 kwietnia. **Naczelna komenda niemieckich sił zbrojnych komunikuje:**

W Jugosławji główna masa sił nieprzyjacielskich, jaka walczyła z wojskami niemieckiemi, została zniszczona. Resztki armji serbskiej wycofują się przed wojskami niemieckiemi i włoskiemi w okolicę górską, ciągnącą się wzdłuż wybrzeża adrjatyckiego. Tylko w poszczególnych punktach stawiany jest jeszcze opór. W pościgu za pobitym nieprzyjacielem przekroczono Sawę.

W związku z zajęciem Belgradu komunikują dodatkowo, że już w nocy na 13 kwietnia oddziały jednej z dywizyj pancernych wtargnęły od zachodu aż do centrum miasta.

W Grecji północnej rozwijają się operacje zgodnie z planem.

Lotnictwo również w dniu 13 kwietnia wspomagało na obszarach południowo-wschodnich operacje armji lądowej, przypuszczając niszczące ataki przy pomocy eskadr myśliwskich, bojowych i nurkowych na nieprzyjacielskie kolumny marszowe w rejonie Belgradu, oraz na wojska skoncentrowane koło Banialuki. Dalsze skuteczne ataki skierowane były na lotniska w Bośni środkowej i Hercegowinie. Ataki na objekty wojskowe w Sarajewie były bardzo niszczące, przyczem powstały rozległe pożary w dużem obozowisku wojsk, oraz urządzeniach kolejowych.

W Afryce Północnej, w ciągu kontynuowanej ofensywy, zajęto po walce fortyfikacje Capuzzo i położoną na terenie egipskim miejscowość Sollum.

Niemieckie samoloty nurkujące podczas akcji zaczepnej skierowanej w ciągu nocy na 13 kwietnia przeciw lotniskom, położonym na wyspie Malcie, zniszczyły na ziemi 2 angielskie samoloty myśliwskie typu „Hurricane" i celnie trafiły ciężką bombą brytyjski kontrtorpedowiec. W ciągu dnia wczorajszego ponownie zbombardowano lotnisko Lucca i port La Valetta na wyspie Malcie.

Niemieckie samoloty myśliwskie zestrzeliły podczas walki powietrznej nad wyspą brytyjski samolot myśliwski typu „Hurricane".

Na obszarze morskim dookoła Anglji lotnictwo niemieckie zatopiło w kanale św. Jerzego 3 okręty łącznej pojemności 28.000 ton br., należące do uzbrojonego konwoju. Dwa dalsze okręty handlowe wielkich rozmiarów ciężko uszkodzono. Samoloty bojowe zatopiły ostatniej nocy okręt handlowy pojemności 5000 br. t. r. i zbombardowały urządzenia portowe na południowem wybrzeżu wyspy angielskiej.

Niemiecka łódź podwodna zatopiła niedaleko Islandji brytyjski krążownik pomocniczy pojemności około 10.000 br. r. t. Dwie łodzie patrolowe opodal niemieckiego wybrzeża Morza Północnego zestrzeliły dwa z sześciu atakujących samolotów brytyjskich. Poza tem jeden z samolotów brytyjskich został ciężko uszkodzony. Samoloty myśliwskie zniszczyły koło miasta Dover 4 balony zaporowe.

Anglicy ani za dnia ani w nocy nie zjawili się nad terytorjum Niemiec.

Japonja i Związek Sowietów zawarły pakt neutralności.

Rezultaty pertraktacyj w Moskwie.

Moskwa, 15 kwietnia. **W wyniku pertraktacyj, jakie w ciągu ostatnich dni odbyli ze sobą przewodniczący rady komisarzy ludowych Związku Sowietów, komisarz ludowy spraw zagranicznych W. M. Molotow z ministrem spraw zagranicznych Japonji Yosuke Matsuoką w dniu 13 kwietnia zawarty został między Japonją i Związkiem Sowietów pakt neutralności, jak również podpisano deklarację wzajemnego poszanowania terytorjalnej nienaruszalności i nietykalności Mandżukuo oraz republiki ludowej Mongolskiej.**

Po myśli art. 1. zainteresowane strony zobowiązują się do utrzymania pokojowych i wzajemnych przyjaznych stosunków, oraz poszanowania terytorjalnej całości i nienaruszalności drugiej strony zawierającej układ.

Art. 2. postanawia, że w wypadku gdyby jedna z zawierających stron stała się objektem kroków wojennych ze strony jednego lub kilku mocarstw trzecich, to wówczas druga układająca się strona zobowiązuje się na czas trwania konfliktu do przestrzegania neutralności.

Pakt przewidziany jest na przeciąg pięciu lat.

Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych ma się odbyć w Tokio.

Równocześnie podpisana została deklaracja, w której nawiązując do ducha paktu neutralności rząd Związku Sowietów oraz rząd japoński oświadczają w sposób uroczysty, iż przyczyniać się będą do utrzymywania pokojowych i przyjaznych stosunków między obydwoma krajami oraz, że Związek Sowietów zobowiązuje się honorować terytorjalną całość i nienaruszalność Mandżukuo, zaś Japonja zobowiązuje się przestrzegać terytorjalnej całości i nienaruszalności mongolskiej republiki ludowej.

Matsuoka opuścił Moskwę żegnany przez Stalina i Mołotowa

Moskwa, 14 kwietnia. **Japoński minister spraw zagranicznych Matsuoka złożył w sobotę, w przedostatni dzień swego pobytu w Moskwie, popołudniu o godz. 17-tej pożegnalną wizytę Stalinowi i Mołotowowi na Kremlu.**

Japoński minister spraw zagranicznych wykorzystał tą sposobność do ponownego przedyskutowania stosunków japońsko-rosyjskich. Narady trwały dwie godziny.

W piątek popołudniu odbyła się trzecia rozmowa między japońskim ministrem spraw zagranicznych Matsuoką a szefem rządu sowieckiego i komisarzem spraw zagranicznych Mołotowem. Rozmowa trwała przeszło dwie godziny. Z kół japońskich słychać, że rozmowy te przyczyniły się do wyjaśnienia szeregu kwestyj.

Moskwa, 15 kwietnia. **W niedzielę o godzinie 16-tej czasu moskiewskiego minister spraw zagranicznych Japonji Matsuoka opuścił stolicę Związku Sowietów.**

Celem pożegnania gościa japońskiego przybyli Stalin i komisarz spraw zagranicznych Mołotow wraz z zastępcą komisarza ludowego spraw zagranicznych Łosowskim, oraz szefem protokołu dyplomatycznego komisaratu spraw zagranicznych Barkowem.

Ponadto zjawili się niemiecki ambasador hr. von der Schulenburg, poseł von Tippskirch, ambasador włoski Rosso, oraz posłowie i attache lotniczy państw — sygnatarjuszy Paktu Trzech Mocarstw. Na dworcu zjawili się również członkowie japońskiej ambasady w komplecie.

Pożar zniszczył przędzalnię wełny w Szwecji.

Sztokholm, 15 kwietnia. **Jak donosi agencja „TT." w nocy na niedzielę Wielkanocną spłonęła zupełnie wielka przędzalnia wełny w Mellerud w zachodnio-szwedzkiej prowincji Dalsand.**

Maszyny, inwentarz i magazyny zostały zniszczone. Szkody oceniane są narazie na około 100 000 koron. Przyczyny pożaru dotychczas nie zdołano stwierdzić.

Alarm powietrzny na Malcie.

Sztokholm, 15 kwietnia. Anglicy na wyspie Malcie nie mają ani jednej spokojnej godziny. Jeden alarm powietrzny następuje bezpośrednio po drugim, gdyż niemieckie i włoskie samoloty bojowe atakują bezlitośnie bazy operacyjne na tej wyspie. — W niedzielę — jak wynika z depeszy Reutera — Malta przeżyła 500-ny zkolei alarm powietrzny.

Pościg za rozbitą armją jugosłowiańską.

Anglicy stracili w Grecji 30 samochodów pancernych.

Berlin, 16 kwietnia. **Naczelna komenda armji niemieckie komunikuje:**

Niemieckie i włoskie wojska kontynuują pościg i otoczenie zgromadzonych w rejonie Mostar—Sarajewo resztek wojska serbskiego, przy lokalnym oporze. Zdołano wziąć do niewoli licznych dalszych jeńców, w tem głównodowodzącego serbskiej armji południowej.

Wojska węgierskie dokończyły obsadzania trójkąta między Drawą a Dunajem, dotarły dalej na wschód w ofensywie ku południowi do Dunaju i obsadziły Nowy Sad.

W Grecji północnej szybkie oddziały wojska lądowego i S.S. w uderzeniu ku południowi odrzuciły brytyjskie siły piechoty i pancerne, wzięły w ostrym naporze Ptolomeis i Kozani, oraz zdobyły na północ od Servis przejście przez Aliakmon. Pod Ptolomeis zniszczono 30 brytyjskich samochodów pancernych. Inne formacje uderzyły z Salonik przez dolny Aliakmon ku południowi. Anglicy usiłowali osłaniać swój odwrót przez posiłki i przez obszerne zniszczenia powstrzymać pościg niemiecki.

Na froncie albańskim wojska greckie cofają się przed włoskiemi atakami. Części naciskających armij włoskich przekroczyły Koritzę ku południowi.

Lotnictwo zadało także i wczoraj resztkom wojska serbskiego przez wielokrotne ataki ciężkie straty. Samoloty nurkowe, niszczycielskie i myśliwskie starły nieprzyjacielskie kolumny marszowe w dolnej do linie Bosna i w rejonie między Sawą a Drawą. Samoloty bojowe bombardowały wojskowe urządzenia w rejonie Sarajewa i uzyskały trafienia bombami w lotnisko Mostar pośrodku stojących samolotów.

Inne formacje lotnictwa rozbiły greckie koncentracje wojska pod Deskati.

Myśliwcy zestrzelili w okolicach jeziora Presba sześć brytyjskich samolotów bojowych typu „Bristol-Blenheim“.

Podczas ataków bombowych na port w Pireus, lotnictwo zatopiło cztery okręty handlowe, łącznej pojemności ok. 35.000 ton, uszkodziło ciężko osiem wielkich okrętów handlowych, i podpaliło urządzenia portowe.

Podczas obydwóch ostatnich nocy uzyskano w zatoce Eleusis i w pobliżu Pireus trafienia bombami ciężkiego kalibru w kontrtorpedowiec i trzy wielkie okręty handlowe. Dalszy atak przy użyciu bomb rozpryskujących kierowany był na lotnisko w Eleusis.

Za dnia i w nocy skutecznie zaatakowano kilkakrotnie dwa lotniska na Malcie.

W Afryce północnej niemieckie samoloty bojowe i nurkowe, jak również myśliwskie wspierały atak na Tobruk, uszkodziły ciężko wielki okręt handlowy i zestrzeliły dwa brytyjskie samoloty typu „Hurrircane“ w walce powietrznej.

Niemiecka artylerja przeciwlotnicza zestrzeliła pod Derną dwa samoloty bojowe typu „Wellington“.

Na obszarze morskim dookoła wysp brytyjskich lotnictwo uszkodziło dwa nieprzyjacielskie kręty handlowe.

Bomby ciężkiego kalibru trafiły podczas śmiało przeprowadzonego ataku zniżonego pewien zakład przemysłu zbrojeniowo-lotniczego w Manchester i spowodowało silne zniszczenia w hali montażowej.

Ostatniej nocy samoloty bojowe zniszczyły podczas ataków na dwa lotniska w Anglji południowej 19 samolotów na ziemi i zniszczyły przez trafienia bombami hangary, koszary i pola startowe.

Samoloty zbrojnego wywiadu zdołały uzyskać w rozmaitych urządzeniach portowych w Anglji południowej i na wschodniem wybrzeżu szkockiem trafienia bombami ciężkiego kalibru.

Nieprzyjaciel nie nalatywał ani za dnia ani w nocy na teren Rzeszy.

Podczas walk w pogórzu Rhodope w Macedonji wyróżnili się szczególną dzielnością w dn. 8 kwietnia komendant jednego z bataljonów piechoty major Fett, porucznik Gutsche z pewnego pułku piechoty, jak również porucznik z pewnego bataljonu pionierów Krell i podoficer Unger podczas zajęcia fortu, wyposażonego w 45 karabinów maszynowych i granatniki.

W dniu 7 kwietnia podczas ataku na grecką fortyfikację górską Hellas wyróżnili się szczególnie porucznik Leukfeld, szef kompanji w pewnym pułku piechoty i porucznik Rast, szef kompanji w pewnym bataljonie pionierów.

Wojska włoskie posuwają się na wszystkich frontach.

Rzym, 15 kwietnia. Włoski komunikat wojenny z poniedziałku 14 bm. brzmi następująco:

Główna kwatera włoskich sił zbrojnych komunikuje:

W Jugosławji włoska druga armja czyni dalsze postępy, kolumny jej przekroczyły już Gispis. Wojska w rejonie Zadaru, po złamaniu silnego oporu nieprzyjacielskiego, dotarły i zaatakowały węzłowy punkt kolejowy w Knin, przyczem wzięły do niewoli jeńców i zdobyły bardzo obfity materjał wojenny, ponadto obsadziły wyspy Sestrugno, Eso, Raviane i Punta dura.

W Albanji w północnej części rejonu Skutari włoskie wojska zdusiły w zarodku atak nieprzyjacielski, a w kontrataku zadały nieprzyjacielowi bardzo silne straty, biorąc do niewoli przeszło 500 jeńców, w tem wielu oficerów, oraz zdobywając wielkie ilości materjałów wojennych. W czasie tej akcji wyróżnił się szczególnie 31 pułk piechoty lekkiej dywizji „Centauro“.

Na froncie greckim 9 armja, po złamaniu oporu nieprzyjacielskiego, posuwa się od wczoraj w kierunku rejonu Koritza. Cofające się kolumny greckie znajdują się pod nieprzerwanym ogniem karabinów maszynowych, samolotów myśliwskich, podczas gdy eskadry samolotów bojowych przypuszczają ataki na pozycje, obozowiska barakowe i nieprzyjacielskie, połączenia komunikacyjne. Most w Perat został zniszczony.

Eskadry włoskich samolotów bojowych dokonały szeregu kolejnych ataków na objekty wojskowe **w Cattaro**. W arsenale wybuchło kilka pożarów i eksplozyj. Zniszczono skład materjałów pędnych w **Lipol**, wzniecono pożar na jednym parowcu i ciężko uszkodzono jeden kontrtorpedowiec. Na północ od Sentori obrzucono wojska nieprzyjacielskie bombami wybuchowemi i rozpryskowemi, oraz ostrzeliwano je ogniem karabinów maszynowych.

Eskadry włoskich samolotów bojowych i myśliwskich przypuściły wielokrotne szczególnie niszczące ataki na bazę powietrzną **w Mostarze**. Wzniecono pożar w dwóch hangarach lotniczych i w składach materiałów pędnych, oraz uszkodzono objekty na lotnisku. Zniszczono 62 nieprzyjacielskie samoloty, dalszych 15 uszkodzono.

Nasze myśliwce zaatakowały ponownie port hydroplanowy w **Divulje**. Jeden hydroplan nieprzyjacielski zatopiono.

W przebiegu walk powietrznych zestrzelono jeden samolot typu „Gloster“. Jeden z włoskich samolotów nie powrócił do swej bazy.

W nocy na 13 oraz następnej nocy na 14 kwietnia samoloty nieprzyjacielskiego korpusu powietrznego **bombardowały lotniska i bazy morskie na Malcie**. Trafiono jeden kontrtorpedowiec, oraz zestrzelono jeden samolot typu „Hurricane“. 14 kwietnia we wczesnych godzinach porannych włoskie eskadry myśliwskie ostrzeliwały ogniem karabinów maszynowych lotnisko w Micabe, przyczem uszkodziły liczne samoloty na ziemi.

W Afryce Północnej kolumny włoskie i niemieckie obsadziły Bardję i dotarły do wschodniej granicy Cyrenaiki, która w ten sposób po 12-dniowych zaciętych i zwycięskich walkach została ponownie zajęta. W Tobruk trzyma się jeszcze garnizon angielski, oblężony przez włoskie wojska i jest wystawiony na nieustanne ataki lotnictwa. Doprowadzanie jeńców odbywa się w dalszym ciągu. Zdobycz wojenna w postaci broni i materjałów jest znaczna.

W Afryce Wschodniej nie działo się nic ważnego.

Ofensywa włoska w Dalmacji i na froncie greckim.

Rzym, 16 kwietnia. Włoski komunikat wojskowy z wtorku brzmi następująco:

Główna kwatera armji włoskiej komunikuje:

W **Jugosławji** kolumny drugiej armji po nawiązaniu kontaktu z wojskami z Zary, **obsadziły punkt węzłowy kolei żelaznej Knin** i zmusiły tamtejszy garnizon do poddania się. Zmotoryzowana kolumna dotarła do **Sibenik**. Wysadzone na ląd oddziały marynarki i oddziały wojska lądowego dokończyły obsadzania wysp w okolicach Zary.

W **Albanji** na północ od Skutari, akcje Jugosłowian lokalnego charakteru zostały gładko odparte, przyczem zadano nieprzyjacielowi duże straty. Na **froncie greckim** wojska włoskie po przełamaniu nieprzyjacielskiego oporu, **wdarły się do Koricy.** Ofensywa na frontach IX i XI armji idzie dalej. Włoskie lotnictwo przeprowadziło akcje bombardujące ośrodków zaopatrzenia, wojskowych urządzeń i nieprzyjacielskich kolumn wojskowych na froncie greckim i jugosłowiańskim. Oddziały włoskich samolotów nurkowych trafiły punkty węzłowe dróg i drogi. Most w Dogliana, na zachód od Kalibaki, został zerwany, a most w Pereti, nad Wojussa, który nieprzyjaciel odbudował, został ponownie trafiony.

Stanowiska, samochody i nieprzyjacielskie wojska zostały ostrzelane z karabinów maszynowych. W porcie Antivari, stojące na kotwicy okręty zostały obrzucone bombami rozpryskującemi.

W przebiegu walk powietrznych trzy nieprzyjacielskie samoloty zostały zestrzelone. Jeden z włoskich samolotów nie powrócił do swej bazy. Na **morzu Egejskiem** włoskie samoloty ponownie bombardowały port Pireus. Kilka parowców zostało ciężko uszkodzonych, a jeden zatopiony. W urządzeniach portowych spowodowano rozszerzone pożary.

W nocy na 15 kwietnia brytyjskie samoloty przeprowadziły naloty na **Brindisi i Valonę**. Dwa parowce zostały uszkodzone. W Valonie jeden samolot został zestrzelony przez artylerję przeciwlotniczą.

W **Afryce północnej Sollum zostało obsadzone.**

W nocy na 15 kwietnia nieprzyjaciel przeprowadził nowy nalot na **Trypolis**. — Kilka ofiar i szkoda.

W **Afryce wschodniej** bez poważniejszych wydarzeń.

Chorwacja niepodległem państwem.

Berlin, 14 kwietnia. W **apelu, opublikowanym przez radjostację zagrzebską gen. Kvaternik oświadczył:**

Z łaski Bożej i dzięki woli wielkiego sojusznika po ciężkiej walce narodu chorwackiego i chorwackiej obrony krajowej dzięki sile decyzji dr. Pawelicza, ogłosiliśmy Chorwację całkowicie samodzielnem państwem.

Wzywam wszystkich, zwłaszcza oficerów, podoficerów, urzędników itd. do zameldowania się w Zagrzebiu, względnie w innych miejscowościach i do złożenia przysięgi na wierność niepodległej Chorwacji. Obejmuję całkowitą władzę wojskową. „Zu boj spremi“! (Gotów do walki).

Radjo zagrzebskie ogłosiło deklarację, według której Piotr Petkowicz, jako zastępca generała Kwaternika objął resort porządku publicznego i bezpieczeństwa w Chorwacji. Wszystkie organy bezpieczeństwa zostały wezwane do podporządkowania się do wszelkich jego poleceń i zarządzeń. We wszystkich deklaracjach gen. Kwaternik podawany jest stale jako zastępca szefa państwa i komendant wszelkich sił zbrojnych wolnej Chorwacji.

Generał de Wiart dostał się do niewoli.

Sztokholm, 14 kwietnia. Jak donosi agencja Reutera brytyjski War Office komunikuje:

„Jak się właśnie dowiadujemy, generał-major Carton de Wiart w drodze na Bliski Wschód wpadł w ręce nieprzyjaciela“.

Angielski ten generał znany był z kampanji norweskiej, podczas której kierował ruchami odwrotowymi wojsk angielskich. Obecnie dosięgnął go los. Wzięcie do niewoli tego wybitnego generała dowodzi jak dalece niepewne są połączenia brytyjskie z Bliskim Wschodem.

*

Sztokholm, 15 kwietnia. **Agencja Reutera, w sprawozdaniu z Kairo, przynosi szczegóły o dostaniu się do niewoli pod El Mecheli generałów brytyjskich.**

Samochody sztabu generalnego, w których znajdowali się generałowie O'Connor i Neame, oraz kilku wyższych oficerów, skierowały się do nowej głównej kwatery, jak to wynika ze sprawozdania Reutera — nie główną szosą z Derny, lecz bocznemi drogami przez pustynię, gdzie natrafiły one na stojący na bocznej drodze ciężarowy samochód brytyjski.

Samochody sztabu generalnego miały przejechać drogą opodal stojącego tamże samochodu, gdy tymczasem ukazał się patrol niemieckich motocyklistów, który przybył od El Mecheli. Pewien żołnierz angielski, będąc świadkiem tego wydarzenia, zakomunikował, że w chwilę potem pewien żołnierz niemiecki, uzbrojony w pistolet automatyczny, podszedł do pierwszego samochodu, wzywając generałów do opuszczenia auta. Jeden z Anglików, który sprzeciwił się temu żądaniu, został zastrzelony. Po chwili generałowie opuścili miejsce swego chwilowego postoju, to jest udali się pod eskortą do niewoli niemieckiej.

Reuter stara się oszczędzić opinji publicznej szczegółów w swem sprawozdaniu, mówiąc, iż generałów i wyższych oficerów brytyjskich musiał prześladować „niezwykły pech“.

Gen. Kvaternik zastępcą szefa niepodległej Chorwacji.

Berlin, 14 kwietnia. **Przez radjo zagrzebskie opublikowano komunikat, w myśl którego Piotr Petkowicz w charakterze zastępcy generała Kvaternika objąć ma resort bezpieczeństwa i porządku publicznego w Chorwacji.**

Komunikat wzywa wszystkie organy służby bezpieczeństwa do podporządkowania się nakazom i rozporządzeniom nowego szefa.

Powyższy komunikat, oraz wszystkie inne obwieszczenia publiczne **nazywają generała Kvaternika „zastępcą szefa państwa i dowódcą wszystkich sił zbrojnych niepodległej Chorwacji“.**

Jak komunikuje radjo zagrzebskie, **komendantem miasta Zagrzebia został mianowany Zvenko Kowacevic.**

Czołowy dziennik chorwacki zaczął ponownie wychodzić.

Wiedeń, 14 kwietnia. W Zagrzebiu ukazał się we czwartek ponownie poraz pierwszy czołowy dziennik chorwacki bojowników o wolność „Hrvatski Dnevnik“.

Ponowne ukazanie się tego dziennika, zakazanego przez rząd Maczka, jest dalszym dowodem usamodzielnienia się Chorwacji.

Orędzie generała Kvaternika do narodu chorwackiego.

Zagrzeb, 15 kwietnia. Generał Kvaternik wydał do narodu chorwackiego wielkanocne orędzie, w którem składa on gratulacje z okazji pierwszych Świąt Wielkanocnych w wolnej Chorwacji i stwierdza, że dr Ante Pavelicz znajduje się już na ziemi chorwackiej.

Węgry uznały niezależną Chorwację.

Budapeszt, 14 kwietnia. **Rząd węgierski uznał w piątek oficjalnie nowy rząd chorwacki.**

Dotychczasowy węgierski konsulat generalny w Zagrzebiu został z natychmiastową ważnością podniesiony do godności poselstwa. Konsul węgierski został mianowany przedstawicielem dyplomatycznym nowego poselstwa.

Silne wrażenie zajęcia Bardji.

Berlin, 15 kwietnia. Korespondent londyński dziennika madryckiego „ABC“ donosi, że wiadomości o stoczonych walkach nadchodzą do stolicy brytyjskiej zawsze później, niż depesze o straconych miastach, dolinach czy innych ważnych pozycjach. Na przykładzie Jugosławji okazało się znowu, **że tajemnicą taktyki Adolfa Hitlera jest zaskoczenie i że zaskoczenie jest wynikiem szybkości.** Przyznaje to nawet pewien dziennik angielski.

W Londynie liczono się z tem, że Niemcy swój główny atak przeprowadzą na północy Jugosławji i że wówczas będzie możliwa ofensywa jugosłowiańska przeciw Albanji, oraz utworzenie wspólnego frontu z armjami grecko-brytyjskiemi. Tymczasem na południu Jugosławji powtórzył się zeszłoroczny atak Niemców w Ardenach, a **Skoplje stało się Sedanem Jugosławji.** Żaden angielski krytyk wojskowy nie może zaprzeczyć, że operacje niemieckiej broni pancernej są wprost frapujące. Lord Kitchener scharakteryzował w swoim czasie w okresie wojny światowej pozorną niepokonalność północno-greckiego łańcucha górskiego słowami: „tutaj chyba tylko kozy mogą prowadzić wojnę“. Apokaliptyczna kombinacja broni pancernej i lotnictwa — zauważa ironicznie korespondent — okazała się jednak **skrzydlatym potworem z bajki,** zdolnym do niewiarogodnych wyczynów.

Nieoczekiwanie szybki i zwycięski pochód armji niemieckiej na Bałkanach wywołał w całym świecie **olbrzymie zaskoczenie.** Nawet „Times“, jak donosi londyński korespondent „Svenska Dagbladet“ — zmuszony jest przyznać, że szybkość uderzenia niemieckiego na Saloniki zarówno w kołach wojskowych, jak i politycznych we wszystkich krajach wywarła jak najbardziej dodatnie wrażenie.

Nowojorska prasa poranna przynosi w sensacyjnej formie wiadomość o zajęciu Belgradu, a przedewszystkiem Bardji, wywołując olbrzymie wrażenie. W związku z zajęciem Bardji „New York Times“ pisze, że **oznacza ono potężny cios dla całej pozycji brytyjskiej w Afryce Północnej.** Wszystkie owoce zwycięstwa angielskiego właściwie przepadły i to zaledwo w okresie wynoszącym ¼ tego czasu, jaki Anglicy potrzebowali na zdobycie tego terenu.

Jak stwierdza „United Press“, nowojorskie dzienniki w swych korespondencjach zwracają specjalną uwagę na fakt, że odwrót Anglików z Grecji przedstawia jeszcze bardziej ciężką porażkę, niż ta, którą ponieśli w r. 1940. Wielka Brytania utraciła znów coś, co wobec udzielonej Grecji gwarancji odgrywać miało wielką rolę, mianowicie nieograniczoną kontrolę Morza Egejskiego. Liczne wyspy, ścieśnione na wodach Morza Egejskiego wydane zostały na łup niemieckiego lotnictwa.

Morze Czerwone nie jest już strefą wojenną.

Waszyngton, 14 kwietnia. **Roosevelt oświadczył, że Stany Zjednoczone nie uważają już morza Czerwonego jako strefę wojenną.** Wobec tego okręty Stanów Zjednoczonych mogą w przyszłości dowozić materjały wojenne do Egiptu.

Wynik jednego tylko uderzenia.

Berlin, 15 kwietnia. W czasie walk w najdalszym południowo-wschodnim zakątku Serbji, wojska niemieckie zdobyły bardzo wiele materjału wojennego i wzięły do niewoli licznych jeńców.

I tak w czasie jednego tylko uderzenia, pewna niemiecka jednostka operacyjna wzięła do niewoli jednego generała, 160 oficerów i 7000 żołnierzy serbskich.

Pochód wojsk węgierskich.

Budapeszt, 14 kwietnia. **Jak komunikuje M. T. I. w uzupełnieniu komunikatu węgierskiego sztabu generalnego, wojska Honwedów do soboty wieczora przełamały wszędzie drugą jugosłowiańską linję obronną na odcinku Mamesmilitisc-Zenta w rejonie Baczka. Obsadziły one miejscowości Topolya i Magyaekanizaa. Na kilku miejscach przekroczyły kanał Franciszka.**

Według doniesień węgierskiego sztabu generalnego, opublikowanych do niedzieli 13 bm. południa, do **wieczora dnia 12 kwietnia został zdobyty cały trójkąt Baranya.** W rejonie między Dunajem a Cisą węgierskie czołgi i szybkie wojska dotarły w niedzielę w godzinach porannych do Nowego Sadu. **Węgierskie oddziały spadochronowe obsadziły daleko ku przodowi wysunięte ważne mosty i utrzymały je aż do przybycia szybkich wojsk.** Znajdujący się w odwrocie nieprzyjaciel usiłował przeszkodzić posuwaniu się wojsk węgierskich w okolicach między Dunajem a Cisą przez wysadzenie mostów. Dotychczasowe straty węgierskie nie są wielkie.

Budapeszt, 15 kwietnia. Według komunikatu, wydanego przez węgierski sztab generalny, w sobotę wieczór, wojska węgierskie przełamały linję fortyfikacyj jugosłowiańskich na całej linji.

Do soboty w południe zajęto miejscowość Dorda w t. zw. trójkącie Baranya, oraz miasta Maria-Teresjopol (Szabadka) i Sombor w Baczka. Wojska węgierskie maszerują dalej.

Nowy brytyjski dowódca w Grecji.

Istambuł, 14 kwietnia. Z lakoniczną, jak na stosunki brytyjskie uderzającą zwięzłością komunikuje Reuter urzędowo, że **generał dywizji Sir Henry Maitland został mianowany dowódcą armji brytyjskiej w Grecji pod naczelną komendą generała Papagos.**

Werbunek rekrutów wśród ludności żydowskiej.

Bejrut, 15 kwietnia. **Jak donoszą z Jerozolimy, żydowska agentura rozpowszechnia we wszystkich żydowskich gminach na terenie Palestyny odezwę, w której wzywa się żydów do zgłaszania się w charakterze rekrutów do brytyjskiej armji bliskiego Wschdu z uwagi na fakt, że „Anglja przeżywa poważne godziny w walce z mocarstwami osi".**

Rozgłośnia radjowa w Jerozolimie oddała się również na usługi akcji werbowania rekruta.

Kuzyn króla Faisala wybrany regentem Iraku.

Bejrut, 14 kwietnia. **Izba i senat Iraku wybrały regentem kuzyna króla Faisala I., Charasa w miejsce Abdullilaha, który zbiegł zagranicę.**

Charas jeszcze poprzednio, podczas podróży króla Faisala do Europy sprawował tymczasową władzę królewską. Nowy regent natychmiast po swym wyborze wraz z premjerem Ali el-Kailani, który utworzył rząd z kół wojskowych, udał się do pałacu królewskiego.

Arabowie witają nowy ruch w Iraku.

Bejrut, 14 kwietnia. **Nowy premjer Iraku Raszyd Ali El-Kailani w mowie, wygłoszonej do przywódców religijnych i szczepowych zaznaczył, że cały naród jednomyślnie gromadzi się wokół nowego rządu.**

Armja jest zdecydowana czuwać nad niezawisłością kraju i bronić tronu, aby sprawiedliwie służyć narodowi — mówił dalej Kailani i zaznaczył, że Irak jest zdecydowany oddać wyłącznie na usługi własnego narodu wszystkie swoje siły i dobra.

Z całego świata arabskiego nadchodzą depesze, wyrażające uznanie. **Partja egipskich nacjonalistów określa ruch iracki jako zwycięstwo mahometańskich Arabów.**

Najwyższy wydział obrony kraju Iraku odbył swe pierwsze posiedzenie, na którem powzięto szereg doniosłych uchwał.

Ani jednego kontrtorpedowca więcej dla Anglji.

Waszyngton, 14 kwietnia. Roosevelt zapytany na konferencji prasowej, czy Anglja może liczyć na dostawę dalszych kontrtorpedowców amerykańskich — według doniesienia Reutera — odpowiedział „nie".

Istambuł oczekuje przybycia króla Piotra II.

Budapeszt, 14 kwietnia. **Prasa budapeszteńska donosi ze Stambułu, że inicjatorzy serbskiego zamachu stanu z dnia 27 marca przygotowują się do ucieczki. Część dworu jugosłowiańskiego przybyła już samolotem do Turcji. Oczekiwane jest jednak jeszcze w niedługim czasie przybycie króla Piotra II. Poczyniono już przygotowania celem przyjęcia go na teren Turcji.**

Angielski korpus ekspedycyjny opuszcza Grecję.

Berlin, 15 kwietnia. **Według nadeszłych z niemieckiej strony wojskowej z Grecji doniesień, znajdujący się w Grecji angielski korpus ekspedycyjny rozpoczął na licznych miejscach wybrzeża greckiego ładowanie wojsk na okręty.**

Charakterystycznem jest, że zaokrętowanie wojsk następuje nietylko w portach, ale także **Anglicy władują na otwartem wybrzeżu, jak swego czasu w Dunkierce,** na okręty, przygotowane na wodach greckich już od szeregu dni.

Prasa angielska a wydarzenia na Bałkanach.

Sztokholm, 14 kwietnia. **Oceniając widoki brytyjskie na Bałkanach, prasa angielska, jak podaje „Dagens Nyheter" z Londynu, jest coraz ostrożniejsza.**

„Daily Mail" oświadcza, że już przed kilku miesiącami ostrzegano w Anglji przed wysłaniem wojsk brytyjskich na kontynent, ponieważ wszelkie widoki na kontynencie przemawiają na korzyść Niemiec. — **Słuszność tego ostrzeżenia została obecnie potwierdzona.** Jak stwierdza „Daily Mail", **Anglja musi opróżnić tak szybko, jak tylko to jest możliwem, swoje stanowiska na Bałkanach, ponieważ nie może ich nigdy utrzymać.**

Armje niemieckie **przekreślają wszelkie plany wojenne Anglików. Jugosłowian i Greków,** ponieważ liczono się z niemiecką ofensywą głównie przez północ, poprzez tereny chorwacko-słoweńskie — pisze wojskowy współpracownik dziennika **„Evening Standard"** — jak donosi londyński korespondent „Svenska Dagbladet". Niespodziewanie — oświadcza angielski rzeczoznawca wojskowy — **wojska niemieckie wdarły się w góry południa Jugosławji, gdzie się ich najmniej spodziewano.** Udało się armjom niemieckim, wbrew oczekiwaniom, jednem uderzeniem wbić klin między jugosłowiańskie a greckie siły zbrojne i równocześnie nawiązać połączenie z wojskami włoskiemi. **Sukcesy niemieckich dywizyj pancernych na bagnistych drogach górskich południowej Jugosławji określa wojskowy współpracownik „Evening Standard" jako zdumiewające.** Według zdania Anglików, **należy się spodziewać wielkiej bitwy między Olimpem a jeziorem Ochrydzkiem, którego wyniku oczekuje się w Londynie z pewnym niepokojem.**

Specjalny korespondent **argentyńskiego dziennika „Nacion"** stwierdza w depeszy z Waszyngtonu, że **wydarzenia wojenne w południowo-wschodniej Europie wywołały w Stanach Zjednoczonych poważne zatroskanie.** W związku z powyższem wspomina on o przygnębiającem wrażeniu, jakie wywołało szybkie uderzenie wojsk niemieckich w amerykańskiem ministerstwie spraw zagranicznych. Urzędnicy polityczni mówią otwarcie, że **sytuacja na Bałkanach pogarsza się z godziny na godzinę i że należy się liczyć z najczarniejszemi widokami na przyszłość.** Przyznają przytem, że ten rozwój sytuacji w większej części należy przypisać wmieszaniu się Ameryki północnej, która obiecała Jugosławji pomoc na wypadek, jeśli rząd przeprowadzi rewolucję i wprowadzi reżim wrogi osi. Już ostatniej zimy został wysłany pułkownik Stanów Zjednoczonych Donovan, który cieszy się zaufaniem Roosevelta, na Bliski Wschód, gdzie pertraktował również z szefami wojskowemi Serbji.

Olbrzymie powodzie w Paranie.

Buenos Aires, 15 kwietnia. **Z powodu silnych opadów deszczowych w ostatnich dniach, olbrzymie przestrzenie nad rzeką Parana w północnych prowincjach Corrientes i Santa Fe zostały nawiedzone powodziami. Potoki i rzeki wezbrały do niewidzianych dotychczas rozmiarów, zalewając wielką ilość miejscowości i wsi, oraz wielkie przestrzenie pól uprawnych, linje kolejowe i szosy. Wobec przerwania telefonów i telegrafów, oraz komunikacji z większą częścią zalanych obszarów, nie stwierdzono dotychczas, czy są ofiary w ludziach. Pewnem jest jedynie, że tysiące rodzin znajduje się w niebezpieczeństwie życia, lub musiało opuścić swoje siedziby.**

Szczególnie ciężko dotknięte jest miasto Goya w prowincji Corrientes, które niemal w całości stoi pod wodą. Z powodu wysiedlenia wielkiej ilości rodzin, napływające w dalszym ciągu masy uchodźców nie mogą znaleźć dachu nad głową. Burmistrz wystosował naglącą prośbę o pomoc do ministra spraw wewnętrznych. Policja i kolumny ratownicze przewożą ludność z zalanych terenów, a rodziny odcięte wskutek powodzi zaopatrują w żywność. Wody wzbierają z każdą godziną. Do tej chwili kilka nasypów kolejowych zostało zalanych wodą, nadto szereg mostów uległ zniszczeniu. Ponieważ deszcze trwają w dalszym ciągu, sytuacja jest nadal niebezpieczna.

Głosy prasy o pakcie neutralności

Tokio, 15 kwietnia. Wpływowy dziennik stołeczny „Niczi-Niczi Szimbun" w obszernym artykule wstępnym omawia japońsko-sowiecki pakt neutralności. Dziennik wita fakt dojścia do skutku zawarcia paktu neutralności, jako **zwycięstwo japońskiej dyplomacji** łączące się z układem pokojowym między francuskiemi Indochinami i Syjamem. Następnie dziennik wyraża nadzieję, że obecnie **Mandżukuo będzie mogło wejść na drogę kwitnącego rozwoju,** bowiem czarne chmury, jakie ciążyły od granicy Rosji Sowieckiej, obecnie rozwiały się.

Rzym, 15 kwietnia. Pakt neutralności, zawarty między Japonją i Rosją — stwierdza dyplomatyczny współpracownik agencji Stefani — stanowi **dalsze narzędzie pokoju światowego,** oraz nowego porządku w świecie, stojące w szeregu innych paktów, zawartych przez inne narody, uczestniczące w pakcie trzech, a dbające o swoje interesy życiowe, celem zapobieżenia niepotrzebnemu rozszerzaniu wojny i równoczesnego stworzenia podstaw dla uspokojenia świata.

W Rzymie przypisuje się również niezwykle doniosłe znaczenie równoczesnemu oświadczeniu, na mocy którego Japonja i Rosja zobowiązują się wzajemnie do poszanowania nienaruszalności i nietykalności republiki mongolskiej, oraz cesarstwa Mandżukuo, wchodzących w skład obszarów życiowych Rosji, względnie Japonji. W ten sposób na podstawie wzajemnie przyjętych zobowiązań, **linja Amuru przestaje być jedną z najbardziej dramatycznych „linij zapalnych dla pokoju światowego".** Po zawarciu tego układu znika główna przyczyna istniejących dotychczas tarć sowiecko-japońskich.

Premjer Konoye o japońsko-sowieckim pakcie neutralności.

Tokio, 15 kwietnia. **Premjer japoński Konoye w związku z zawarciem w Moskwie japońsko-sowieckiego paktu neutralności, ogłosił oświadczenie, w którem m. i. podkreśla, że Japonja przed niedawnym czasem z okazji zawarcia paktu z Niemcami i Włochami wyraziła niezmienną decyzję w kierunku niedopuszczenia do rozszerzenia wojny i zapewnienia pokoju na obszerniejszym Dalekim Wschodzie, opierając się na pakcie trzech jako na osi swej polityki zagranicznej.**

Celem zrealizowania tego zamiaru szczególnej doniosłości nabrało wzmocnienie przyjaznych stosunków pomiędzy sąsiadującemi państwami Japonją i Rosją. W tem przekonaniu rząd japoński od pewnego czasu prowadził rokowania z rządem sowieckim, w zamiarze gruntownego wyjaśnienia stosunków między Japonją i Rosją. Dzięki wizycie Matsuoki rokowania te poczyniły szybkie postępy i doprowadziły do podpisania paktu. Premjer japoński podkreślił, iż jest silnie przekonany, że **pakt posiada epokowe znaczenie dla stosunków japońsko-rosyjskich i przyczyni się w sposób istotny do przywrócenia pokoju światowego.** W zakończeniu Konoye stwierdził, że nie wątpi, iż pakt ten stanowić będzie podstawę do szybkiego rozwiązania szeregu nierozwiązanych dotychczas kwestyj istniejących między obu krajami.

Cała japońska prasa poranna publikuje w sensacyjnej formie dosłowne brzmienie paktu, podkreślając, że **stanowi on zapoczątkowanie nowej epoki pomiędzy Japonją i Rosją.**

„Finansowy doradca" ekskróla Karola w więzieniu.

Bukareszt, 15 kwietnia. B. generalny dyrektor rumuńskiego Banku Kredytowego i ówczesny „doradca finansowy" ekskróla Karola, żyd Oskar Kauffmann został skazany na karę 12 miesięcy więzienia, 300.000 lei grzywny, oraz kwotę ponad 14 miljonów lei tytułem odszkodowania na rzecz państwa rumuńskiego.

Ponadto zarządzono konfiskatę 37.290 szt. akcji Bukaresztańskiego Twa Akcyjnego Przemysłu Bawełnianego, które to akcje Kauffmann odstąpił Bankowi Narodowemu w Ameryce.

Dwa samoloty jugosłowiańskie wylądowały w południ. Węgrzech.

Budapeszt, 14 kwietnia. Agencja MTI donosi, że w okolicy Koelesc, w południowych Węgrzech, wylądowały dwa samoloty jugosłowiańskie. Maszyny i załogi aż do dalszych zarządzeń, zostały internowane przez żandarmerję węgierską.

Co dzień niesie?

Podatek majątkowy Zakładów znajdujących się pod zarządem komisarycznym.

(h) **Na podstawie nowego rozporządzenia Oberfinanzpraesidenta w Troppau na terenie nowowłączonych obszarów wschodnich, będących pod zarządem komisarycznym, tereny te wolne są nadal od podatku majątkowego jako gospodarcza własność Rzeszy. To samo dotyczy również dotychczasowych polskich majątków, znajdujących się pod zarządem komisarycznym. Inny majątek, który nie podlega zarządowi komisarycznemu w całej rozciągłości, podlega podatkowi majątkowemu.**

Rozbiórka starej kolejki.

(b) **W Dombrowie rozpoczęto rozbiórkę starej kolejki nadziemnej, prowadzącej od kopalni „Reden" na czerpak piasku pod Strzemieszyce.**

Dawno już temu kolejka służyła do przewożenia piasku, przeznaczonego na tak zwaną posadzkę do kopalni „Reden". Z chwilą unieruchomienia kopalni na skutek niszczycielskiego pożaru w podziemiach — kolejka stała się bezużyteczna, zawadzając tylko swą budową, która wcale dodatnio na wygląd miasta nie wpływała. Ze względu na tę właśnie kolejkę Magistrat miasta Dombrowy odłożył cały szereg naglących robót publicznych na peryferjach miasta, bowiem na przeszkodzie stawała konstrukcja kolejki, która opierała się na kilkudziesięciu postumentach, skonstrowanych z żelaza i betonu. Gdy jednak zdecydowano się na rozbiórkę nieszczęsnej kolejki, nic już chyba nie stanie miastu na przeszkodzie w wykonaniu zamierzonych prac, które w kilku punktach zostały już rozpoczęte.

Pokątni sprzedawcy skóry.

(f) **Ostatnio w dzielnicach targowych w Sosnowcu ukazali się znowu pokątni sprzedawcy skóry i wyrobów skórzanych, którzy rekrutują się przeważnie ze środowisk przestępczych.**

Skóra ta i wyroby skórzane pochodzą przypuszczalnie z kradzieży, czy z jakich innych brudnych machinacyj i drogą pokątnego handlu dostały się na rynki zbytu należałoby zwrócić uwagę na tego rodzaju osobników i odpowiednio ich potraktować. Skóra ta bowiem, pomijając jej podejrzane pochodzenie, jest niemniej podejrzanego gatunku i jakości. Dlatego też obywatele muszą być bardzo ostrożni, azeby nie paść ofiarą oszustwa.

(fw) **NOWY OGRÓD MIEJSKI.** W Oświęcimiu ma powstać ogród miejski, założony przy ul. Wikingerstrasse. Obszarem swym ma obejmować obecny ogród Nosala oraz przyległe parcele między Wikingerstrasse a wałem ochronnym rzeki Soły. Ogród będzie znacznych rozmiarów, bowiem obszar jego jest przewidziany na około 12 tysięcy metrów kwadratowych.

(f) **URZĄDZENIE STAJNI OGIERÓW.** Podajemy do publicznej wiadomości, że stadnina Draschendorf oddała w zarządzie dóbr w Grodźcu wszystkim właścicielom klaczy, zamieszkałym na terenie powiatu Bendzin i powiatu miejskiego Sosnowitz do dyspozycji dwa ogiery, a mianowicie „Parew" gniady pół krwi angielskiej, „Bandelot" siwek pełnej krwi arabskiej.

(b) **SĄD GRODZKI W BENDZINIE** rozpatrzył sprawę Jana Godyna z Porombki, oskarżonego o nieprawne przywłaszczenie sobie ściętego drzewa z terenu kopalni „Juliusz", które rzekomo stanowić miało własność Nadleśnictwa. Godyn został jednak przez Sąd uwolniony od winy i kary, bowiem czyn swój popełnił na podstawie zaświadczenia z kopalni, które upoważniało go do tego, nie wiedząc jednak, że drzewo z tego terenu wydzierżawionego jedynie kopalni, stanowi własność Nadleśnictwa.

(b) **LEKKOMYŚLNE PRZEKRACZANIE JEZDNI** w jak najmniej odpowiednim ku temu momencie, omal nie skończyło się tragicznie przy Alte Hauptstrasse w Bendzinie. 40-letnia żydówka usiłowała przekroczyć jezdnię, pomimo, że słyszała całkiem wyraźnie sygnały nadjeżdżającego auta osobowego. Wskutek tej lekkomyślności, wypadek ten byłby niewątpliwie tragicznie skończył się dla żydówki, gdyby nie przytomność kierowcy, który w ostatniej chwili zdążył zahamować. Żydówka pchnięta przez wóz odniosła jedynie lekkie obrażenia cielesne.

(fw) **ULEGLI ZACZADZENIU.** W Osiecku uległy zaczadzeniu dwie osoby. Jak się okazało, przyczyną zaczadzenia była wadliwa budowa pieca. Na szczęście udało się sąsiadom częściowo zatrutych doprowadzić do przytomności. Wypadek ten powinien być przestrogą dla wszystkich nie przywiązujących zbytniej wagi do utrzymania pieców w należytym porządku, a co najczęściej ma miejsce w starych domach, gdzie piece są już przepalone i zniszczone.

O należytą estetykę ogródków prywatnych.

(f) Cały szereg domów prywatnych na terenie Zagłębia Dombrowskiego jest położona bądź w ogrodach, bądź też w ogródkach przylegających bezpośrednio do danej realności mieszkalnej. W związku ze zbliżającym się okresem prac ogrodowych należy zwrócić uwagę na estetyczną stronę ich wykonania. Ogród w mieście powinien być tak utrzymany i obsadzony, aby nie kolidował z otoczeniem i swym zewnętrznym wyglądem, nie pozostawiał nic do życzenia. Z chwilą niezastosowania się do powyższych wymagań odnośne władze mogą zarządzić przeróbkę źle utrzymanych obszarów ogrodowych i to na koszt ich właściciela.

(b) **PIJAŃSTWO NIE POPŁACA.** Przed Sądem Grodzkim w Bendzinie stanął mieszkaniec Łośnia, powiat Bendzin, Leon Woźniczka. Woźniczka 22 ub. r. będąc pijanym, najechał końmi na drodze Gołonóg—Łosień na wracającego do domu rowerem kolejarza Stefana Kaczmarczyka. Kaczmarczyk zaczepił o dyszel wozu i wleczony był przez konie na przestrzeni 250 m, wskutek czego doznał ogólnych obrażeń cielesnych i przez 4 miesiące musiał przebywać na kuracji w szpitalu. Sąd po przesłuchaniu pięciu świadków uznał winę oskarżonego i skazał go na zapłacenie 150 Rm. grzywny z zamianą w razie nieściągalności na 30 dni więzienia.

(h) **TRAGICZNA POMYŁKA.** Onegdaj w Bielsku zdarzył się niecodzienny wypadek zatrucia. 29-letni robotnik Jerzy Schubert, zamieszkały w Bielsku, chcąc przy śniadaniu napić się mleka, wziął butelkę z trucizną, stojącą obok butelki z mlekiem, tak, iż przez pomyłkę napił się trucizny. W ciężkim stanie przewieziony został do szpitala, gdzie mimo wszelkich zabiegów, zmarł.

(Jo) **PIJANY ROWERZYSTA PRZYCZYNĄ WYPADKU.** Onegdaj na Bahnhofstrasse miał miejsce następujący wypadek. Od strony dworca kolejowego zdążało auto pocztowe, zaś z przeciwnej, czyli od strony miasta pijany osobnik na rowerze. W chwili zbliżenia się auta do pijanego rowerzysty, ten tak niefortunnie skierował, że tylko dzięki przytomności umysłu szofera obeszło się bez nieszczęśliwego wypadku. Szofer widząc, że pijany kieruje swój rower tuż pod koła auta zahamował nagle, tak, że pijany został bardzo lekko potrącony. Chcąc zwrócić pijanemu uwagę na niewłaściwość jazdy, wyszedł kierowca auta z wozu, lecz w tym momencie został zaczepiony przez pijanego, który momentalnie przeszedł do rękoczynów. Szofer został tak silnie uderzony w twarz, że stracił równowagę i upadł na bruk, pijany zaś korzystając z chwilowej przewagi, siadł na rower i umknął.

Naczelny redaktor: Leopold Reischer. Redaktor odpow.: Bruno Hamann. Redakcja: Kattowitz, Emmastr. 12, tel. 352-92. — Administracja: Ernst Kublow, Sosnowitz, Hauptstrasse 18, tel. 612-24. Oddziały: Bendzin, Kattowitzerstr. 16. Dombrowa, Rathausstr. 2. Zawiercie, Adolf-Hitlerstrasse 3.

Dwa wyroki śmierci.

(h) Przed sądem specjalnym w Katowicach odpowiadał 35-letni Józef Dwornik, zamieszkały w Chrzancu w powiecie Bielitz, oskarżony o oszustwa. Dwornik skazany został jako szkodnik dwukrotnie na karę śmierci oraz na dożywotnią utratę honorowych praw obywatelskich.

Oskarżony już w wieku lat 8 dopuścił się pierwszej kradzieży i z biegiem czasu **odsiedział 25 dłuższych i krótszych kar więziennych.** Gdy wypuszczony został z więzienia udał się do pewnego chłopa, z którego synem siedział w więzieniu. **Syn ten za niedozwolone posiadanie broni palnej skazany został na karę śmierci.** Od ojca domagał się broni, którą syn ukrył w mieszkaniu ojca. Oświadczył także, iż jest urzędnikiem policji i dzięki swym wpływom jest w stanie uwolnić syna z więzienia. **Jako wynagrodzenie domagał się sumy 200 RM.** Gdy jednak widział, że nie osiągnie swego celu domagał się jedynie 3 RM. wynagrodzenia. Rolnik powziął jednak podejrzenie i nie wypłacił oskarżonemu żądanych pieniędzy. W drugim wypadku Dwornik zjawił się u pewnej dentystki, której narzeczony znajduje się w obozie. **Także i w tym wypadku przedstawił się jako urzędnik policji** i po wstępnych słowach dotyczących praktyki dentystki — celem ustalenia wysokości honorarjum oświadczył jej także, iż **jest w stanie uwolnić jej narzeczonego z obozu.** Oprócz tego jako rekompensatę dentystka wyleczyć miała mu zęby. Gdy dentystka oskarżonemu podała list do przeczytania, który otrzymała od narzeczonego spostrzegła, iż padła w ręce oszusta, albowiem **rzekomy urzędnik nie umiał wogóle czytać.** Oświadczyła mu jednak, iż gotowa jest natychmiast przystąpić do rozpoczęcia leczenia i wychodząc na chwilę z pokoju, zawiadomiła policję.

Jako niebezpieczny szkodnik narodowy Dwornik skazany został na karę śmierci i utratę praw obywatelskich.

*

Do członków osławionej bandy Beckera, która przez dłuższy czas grasowała na terenie Zagłębia Dąbrowskiego, należał także Edward Korepty z Klimontowa w powiecie Będzińskim.

Sąd specjalny skazał oskarżonego na karę śmierci oraz na dożywotną utratę praw obywatelskich. Akt oskarżenia zarzucał Korepcie udział w nocnym napadzie rabunkowym, dokonanym w dniu 7 czerwca ub. r. na mieszkanie Rudzkiego, urzędnika zarządu miejskiego w Sosnowcu. Wytropiono go wraz z innymi złoczyńcami, jednak nie udało się podczas przeprowadzonych śledztw udowodnić jego współudziału w napadzie, ponieważ bandyci byli zamaskowani. Straceni w międzyczasie bandyci Gozek i Pietras, którzy także wzięli udział w tym napadzie rabunkowym przyznali przed wykonaniem na nim wyroku, iż także Korepta **brał udział w tym napadzie rabunkowym.** Zeznania potwierdzone zostały przez fakt znalezienia w mieszkaniu oskarżonego przedmiotów pochodzących z tego napadu rabunkowego. Pozatem znaleziono na otwartem polu pomiędzy mieszkaniem oskarżonego a miejscem zbrodni próżną walizkę, w której przedtem znajdowały się przedmioty o wartości przeszło 2.500 RM.

Na rozprawie sądowej oskarżony nie przyznawał się do zarzucanych mu zbrodni, oświadczając, że zeznanie straconych zbrodniarzy jest aktem zemsty. **Znalezione w jego mieszkaniu przedmioty pochodzące z napadu rabunkowego rzekomo kupił od znajomego pasera.** Sąd nie dał wiary jego tłumaczeniom tem bardziej, że oskarżony był już pięciokrotnie karany za włamania i kradzieże i skazał go na karę śmierci i na dożywotnią utratę obywatelskich praw honorowych.

Dzieje ziemi i planet.

Kraków, 15 kwietnia.

Oto przed biljonami lat istniała jakaś tajemnicza gwiazda, która zanadto zbliżyła się do słońca. Była ona przytem o wiele większa od niego i posiadała o wiele potężniejszą siłę przyciągania, to też wywołała na powierzchni słońca ogromną wypukłość, którą tak przyciągała ku sobie, że ją wreszcie oderwała.

Tymczasem gwiazda owa dążyła dalej swemi wyznaczonemi drogami i porzuciła ten odłamek, który pozostał pod wpływem przyciągania słońca. Naturalnie słońce było wówczas także w stanie lotnym, a właśnością tego stanu jest, że posiada ono niesłychaną temperaturę.

Więc jak mówiliśmy, ten okruch oderwany od słońca był w stadjum lotnem, lecz oziębiając się, rozleciał się i stał się płynnym, podobnie, jak to parą wodna, ochładzając się, osiada kroplami na pokrywce garnuszka.

Przez to właśnie oziębienie powstała właśnie ziemia i inne planety.

Tylko, że gdy przyrównamy je do kropel pary, są one oczywiście odrobinę większe! A kiedy powstał księżyc?

Zwyczajnie, gdy ziemia krążyła wokoło słońca, dzięki swej sile przyciągania oderwał się tak samo kawałek, czyli zrobiło się to z ziemią, co owa potężna gwiazda uczyniła niegdyś słońcu.

Ten właśnie kawałeczek, to był — księżyc. Zaczął on krążyć wokół ziemi i stał się jej satelitą.

Teraz zapewne jesteśmy ciekawi, czy mogłoby się zdarzyć, że jakaś gwiazda przeszłaby tak blisko koło słońca, iż zapoczątkowałaby nową rodzinę planet.

Otóż nie jest to możliwe, chociaż gwiazd jest bardzo wiele, ponieważ są one od siebie przedzielone olbrzymiemi odległościami. Aby zaś zdać sobie z tego sprawę, musimy sobie wyobrazić, że światło najbliższej gwiazdy **Proxima Centauri**, potrzebuje przeszło czterech lat, by dojść do nas, dążąc z szybkością 300 tysięcy kilometrów na sekundę.

Uczyńmy teraz porównanie: pociąg mianowicie, jadący bez przerwy dniem i nocą z szybkością 100 kilometrów na godzinę, **przeszedłszy tę odległość dopiero w ciągu 45 lat.**

Są to więc cyfry naprawdę fantastyczne i dla naszych umysłów prawie niepojęte. Dlatego też postanowiono posługiwać się do mierzenia tych olbrzymich odległości nie kilometrami, ale t. zw. **rokiem świetlnym.** Jest to przestrzeń, jaką przebiega światło w ciągu jednego roku. I ów rok świetlny jest właściwą miarą astronomów.

Ale wracajmy do naszych planet. I tak mniejsze ostygły prędzej i słońce nie zdążyło oderwać od nich kawałeczka, zanim zamieniły się w ciała stałe, jak obecnie.

Czy istnieje na nich życie — oto odwieczne pytanie ludzi! Poeci i powieściopisarze snują rozmaite fantazje, nauka jednak dowiodła, że np. **na Marsie można zauważyć tylko zmiany pór roku oraz ślady życia roślinnego**, a środkami, którymi obecna wiedza rozporządza, nie można dostrzec jakichkolwiek tworów istot inteligentnych.

Na Merkurym również, jak twierdzą dzisiejsi astronomowie, **życie nie istnieje.** Planeta ta bowiem (najbliższa słońca), zwraca się ku niemu zawsze tą samą stroną, tak, że na jednej półkuli panuje stale straszliwy upał, na drugiej zaś lodowe mrozy. Prócz tego brak tam podobno powietrza, więc, jak z tego widzimy, życie wszelkie jest chyba wykluczone.

Planetę Wenus otacza znów bardzo gęsta atmosfera, a różnice temperatur są naprawdę olbrzymie — w nocy termometr opada do —250 stopni, w dzień trwają upały większe, niźli u nas na równiku. Spowodowane jest to tem, że

Wenus obraca się wolniej, niż Ziemia

i tak jedna część praży się w słońcu przez kilka dni, a druga ma czas wtedy oziębić się.

Musimy się jednak pogodzić z faktem, że zczasem i słońce będzie grzało słabiej, spala się ono bowiem wskutek promieniowania. Zachodzi też możliwość, że **kiedyś ostygnie i ziemia.** Jasnem jest, że żywot ludzi, jeśli wówczas będą na naszym globie istnieli, nie będzie zbyt przyjemny. Jeziora, rzeki, morza zamarzną zupełnie, a w najgorętszych nawet okolicach będą podbiegunowe mrozy.

Jest to sądzone wszystkim planetom, a dowodem tego — są te, które znajdują się w dalszych odległościach od słońca. Naprzykład Jowisz: jego temperatura **wynosi przeciętnie 150 stopni poniżej zera.** Aby wyobrazić sobie, jak zimne są planety, przedstawmy sobie, że nawet atmosfera jest na nich płynna, zaś Jowisz i Saturn posiadają atmosferę złożoną z gazów, różnych od powietrza.

Uran i Neptun są jeszcze bardziej odległe od słońca, to też mają jeszcze niższe temperatury, lecz najbardziej zimną jest Pluton, odkryty dopiero w 1930 roku.

Tyle w skrócie o dziejach planet mówi nam dzisiejsza nauka — jakie rewelacje przyniesie jutro, jakie odkryje nowe kwestje, tego jeszcze nie wiemy.

Jerzy Eglicz.

OBWIESZCZENIA URZĘDOWE

Obwieszczenie

dotyczy podatku gruntowego i od nieruchomości.

Do czasu doręczenia ostatecznych nakazów płatniczych na rok obrachunkowy 1941, obowiązani są płatnicy powyższych podatków uiścić

do 15 bieżącego miesiąca

przedpłatę na te podatki w wysokości dotychczas płaconych sum miesięcznych.

Na podstawie rozporządzenia o ulgach podatkowych dla wschodnich obszarów przyłączonych do Rzeszy, płatnicy o przynależności państwowej niemieckiej i przynależności do narodu niemieckiego oraz niemieckie przedsiębiorstwa, — płacą podatek gruntowy i od nieruchomości tylko w połowie (50%).

Przedpłaty powyższe obowiązują wyżej wymienionych również w połowie dotychczasowej wysokości.

Za zajęte nieruchomości, których użytkowanie przekazano poprzednim nieniemieckim właścicielom, podatek miesięczny winien być uregulowany w pełnej wysokości.

Sosnowitz, den 10. April 1941.

Der Oberbürgermeister
Schonwalder
M. d. R.

Obwieszczenie

o urządzeniu stacji ogierów w Grodźcu.

Podaję do publicznej wiadomości, że Stadnina Wojskowa w Draschendorf oddała w Zarządzie Dóbr w Grodźcu, wszystkim właścicielom klaczy, zamieszkałym na terenie Powiatu Bendzin i Powiatu miejskiego Sosnowitz, dwa ogiery do dyspozycji, a mianowicie:

1. „Parow" gniady, półkrwi angielskiej i
2. „Bandelot" siwek, pełnej krwi arab.

Sosnowitz, den 31. April 1941. 164

Der Oberburgermeister
I. V. Heyne
Bürgermeister.

Obwieszczenie

o sprzedaży koni użytkowych.

Na podstawie różnych zajść, które ostatnio miały miejsce, doszedłem do przekonania, że nie wszystkim zainteresowanym, zamieszkałym w mieście Sosnowitz, jest wiadomem, że koni użytkowych można jedynie tym osobom sprzedać, które są w posiadaniu t. zw. Dringlichkeitsbescheinigung i wypadku, gdy konie takowe zostały oszacowane.

Z tego powodu podałem do publicznej wiadomości przez wywieszenie w skrzynkach ogłoszeniowych miasta Sosnowitz najważniejsze postanowienia o sprzedaży koni użytkowych, zawarte w Zarządzeniu Pełnomocnika Państwowego Urzędu Wyżywienia o obrocie końmi, z dnia 20. 2. 1940 (Amtsblatt des Reg. Präs. Nr. 40 vom 9. 11. 1940). 165

Sosnowitz, den 31 Marz 1941.

Der Oberbürgermeister
I. V. Heyne
Bürgermeister.

Ogłoszenie

Mieszkańcom miasta Sosnowitz podaje się do wiadomości, iż zmiany mieszkaniowe nastąpić mogą tylko na podstawie zezwolenia Wydziału Mieszkaniowego Zarządu Miejskiego. Właścicielom i zarządzającym domów zwraca się uwagę, iż każde wolne lub mające być opróżnione mieszkanie powinno natychmiast być zgłoszone w Wydziale Mieszkaniowym. Wynajęcie mieszkania może nastąpić tylko na podstawie zezwolenia Wydziału Mieszkaniowego.

Jednocześnie podaje się do wiadomości, iż przeniesienie urządzeń (mebli) z jednego mieszkania do drugiego nastąpić może tylko za zezwoleniem Wydziału Mieszkaniowego.

Niestosowanie się do powyższych zarządzeń podlega karze (rekwizycja mebli).

Wydział Mieszkaniowy mieści się w ratuszu, II. piętro, pokój 39.

Godziny przyjęć: poniedziałki, wtorki, czwartki i piątki od godziny 8 do 12 przedpołudniem. 166

Sosnowitz, dnia 4 kwietnia 1941.

Der Oberbürgermeister
der Stadt Sosnowitz.

Wprowadzenie w życie na wschodnich terenach przyłączonych ustawy o chałupnictwie.

Reichstreuhänder pracy na okręg gospodarczy Śląsk nakazuje z dniem 8. 11. 40 wszystkim gałęziom gospodarczym prowadzenie i nadsyłanie zestawień obejmujących: zatrudnionych chałupników, wykonujących swe czynności zawodowe w własnym zakresie domowym, oraz pośredników chałupniczych. Osoba zajmująca się podziałem lub przekazywaniem zamówień między chałupników jest zobowiązana za pomocą bieżących zestawień imiennych podać do wiadomości, osoby zatrudnione bądź to bezpośrednio w charakterze chałupników lub też użyte w celu dalszego przekazywania zamówień. Te zestawienia należy wywiesić w pomieszczeniach biurowych na widocznem miejscu. Odpowiednie druki będą wydawane bezpłatnie pracodawcom chałupniczym albo wykonywującym swe czynności zawodowe w własnym zakresie domowym — przynależnym terytorialnie do urzędu pracy Sosnowitz, w tymże urzędzie w Sosnowcu przy Hauptstrasse 28 na pokoju nr. 19. Zestawienia te muszą zawierać przedewszystkiem dokładnie podane nazwisko, datę urodzenia, miejsce zamieszkania oraz bezpośredniego pracodawcę.

Należy przeto prowadzić następujące zestawienia:

1) Zestawienie I, obejmujące zatrudnionych chałupników albo wykonywujących swe czynności zawodowe w własnym zakresie domowym z liczbą obcych sił pomocniczych nie mniejszą, niż dwie.

2) Zestawienie II, obejmujące zatrudnionych pośredników chałupniczych oraz wykonywujących swe czynności zawodowe w własnym zakresie domowym z liczbą obcych sił pomocniczych ponad dwie.

Na podstawie powyższej ustawy należy **pod pojęciem chałupnika** rozumieć taką jednostkę pracującą która nie będąc samodzielnym kierownikiem zakładu pracy, pracuje w własnym mieszkaniu lub warsztacie, sama albo przy współdziale reszty członków rodziny na zlecenie i ryzyko gospodarcze obcego samodzielnego kierownika zakładu pracy lub pośrednika chałupniczego.

Za wykonywującego swe czynności zawodowe we własnym zakresie domowym należy uważać taką jednostkę pracującą, która jako samodzielny kierownik zakładu pracy jest zatrudniona w własnym mieszkaniu lub warsztacie w szerszym już zasięgu produkcją lub przetwarzaniem materjałów na zlecenie i ryzyko gospodarczy firmy albo pośrednika chałupniczego. Określenie powyższe nie traci swej aktualności, o ile wyżej wymieniona jednostka zajmuje się ponadto dostawą surowców i materiałów pomocniczych oraz stara się osobiście o zapewnienie wykonanym produktom odpowiedniego rynku zbytu.

Za pośrednika chałupniczego należy uważać osobę, która sobie powierzoną pracę przez samodzielnego kierownika danego zakładu przekazuje dalej celem wykonania jej przez chałupników oraz wykonujących swe czynności zawodowe w własnym zakresie domowym.

W celu pierwszorazowego ujęcia wszystkich chałupników oraz wykonywujących swe czynności zawodowe w własnym zakresie domowym należy odpisy wyżej wymienionych zestawień przesłać w terminie do dnia 15. 4. 1941 do urzędu pracy w Sosnowcu.

Na przyszłość należy każdego 15. stycznia za ubiegły rok kalendarzowy odpisy zestawień I i II przesłać w podwójnym wykonaniu.

(—) Dr. Holla.